

نویسه گردانی یا Transliteration برای کلمات فارسی

محمد رضا نعمت‌اللهی، کارشناس مسئول PACS دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ویرایش دوم، آذر ۱۳۹۶

مطلب حاضر ویراست دوم در مورد نویسه گردانی جهت استفاده در ثبت اسامی افراد در سیستم‌های تصویربرداری دیجیتال دانشگاه علوم پزشکی شیراز می‌باشد. هر گونه تغییر یا اصلاح احتمالی در مطالب این جزوه، در ویرایش‌های دیگر ارائه خواهد شد.

نوشتن کلمات یک زبان با حروف زبان دیگر، آوانگاری، واج نگاری، نویسه گردانی یا Transliteration گفته می‌شود. از آنجا که هر الفبا متعلق به زبان خود می‌باشد، بنابراین **نویسه گردانی یا Transliteration در اصل دارای یک خطای ذاتی**

می‌باشد. بنابراین، هدف در آوانگاری، صرفاً ایجاد نوعی یکپارچه سازی در نحوه نوشتن می‌باشد (و نه لزوماً صحیح

نوشتن) تا برای نیازهای مختلف مانند جستجوهای رایانه‌ای قابل استفاده باشد.

- اولین معیار در تعیین روش آوانگاری، توجه به Phonetics کلمات زبان انگلیسی و آواشناسی کلمات فارسی می‌باشد.
- در بعضی موارد بهتر است جهت تامین هدف یکپارچگی مورد نظر، به جای توجه به فونتیک، آنچه که بین افراد فارسی زبان رایج تر هست به کار برده شود. مثلاً در زبان انگلیسی در بسیاری موارد حرف O به صورت آ تلفظ می‌شود اما ایرانیان اکثراً آن را به جای حرف أُ به کار می‌برند.

اصول اولیه و ساختار حروف فارسی و انگلیسی:

- الفبای فارسی از ۳۲ حرف و شش صدا (واکه) تشکیل شده است. اَ - اِ - اِ - ه - اُ - و - آ - او و - ای ی
- الفبای انگلیسی شامل 23 حرف (Letter) و پنج صدا (Vowel) می‌باشد. a - e - i - o - u
- در آوانگاری باید حروف صدادار را جای صدادار و بی‌صدا را جای بی‌صدا بنویسیم.
- به دلیل تشابه شکل ظاهری صداها با بعضی حروف، شامل واو و او - ی و ای در خط فارسی، باید در تشخیص آن جهت نویسه گردانی دقت کرد که کدام مورد می‌باشد. مثلاً در کلمه «یاوری»، ی اول حرف «ی» بی‌صدا بوده و با Y نوشته می‌شود و ی آخر کلمه، «ای» صدادار بوده و به صورت اُ نوشته می‌شود.

نمونه صدای «ای» در اول و وسط و آخر کلمه:

ایران مهین مانی

نمونه حرف «ی» در اول و وسط و آخر کلمه:

یکتا مهیا همای

نمونه صدای اِ در اول و وسط و آخر کلمه:

الیاس حافظ لاله

سایر موارد:

تشدید در الفبای فارسی به معنای تکرار یک حرف به صورت ساکن و صدادار می‌باشد، بنابراین حروفی که دارای تشدید می‌باشند باید دو بار نوشته شوند.

در بعضی کاربردها برای کسره اضافه نسبت (مانند زارعِ مویدی) از هایفن استفاده می‌شود (Zare-e Moayyedi) که در مطلب حاضر به دلیل پیچیدگی کمتر توصیه نشده است.

در آوانگاری باید از به کار بردن لهجه پرهیز شود مثل Nemazi و همچنین به کار بردن صداها به غیر از شکلی که بیان شد مانند Haydar به جای Heydar

آیا حرف S بین دو حرف صدادار دو بار نوشته می‌شود؟ مورد بررسی می‌باشد.

مثال‌ها:

Sa'di	سعدی	Yavari	یاوری
Saedi	ساعدی	Davoud	داوود
		Ghorbani	قربانی
		Ghadiri	قدیری

پیوندها:

http://www.jadidonline.com/story/12062008/transliterating_farsi

<http://www.esmnevisegardan.ir>

<http://www.jahanshiri.ir/fa/fa/negaresh-be-latin>

<http://www.tebyan.net/newindex.aspx/index.aspx?pid=934&articleid=934448>

<http://www.avaxnet.com/printthread.php?tid=10684>

[راهنمای آوانگاری کتابخانه کنگره آمریکا](#)

[راهنمای آوانگاری نشریه بین المللی مطالعات خاورمیانه](#)

* قابل بررسی بیشتر